

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Irodalmi- és Közgazdasági hetilap

A Barsvármegyei Községi és Körjegyzők Egyesületének hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
LÉVA, KAZINCZY-UTCA 2.
Megjelenik minden szombaton.
Szerkesztőségi telefon: 24.

Szerkesztőség:
KÖVESKUTI JENŐ
FEKETE JÓZSEF FRANK ANTAL
főmunkatársak;
KOPERNICZKY CORNÉL SCHULCZ IGNÁC
szerkesztő a szerkesztőséget felelős kiadó

Előfizetési ár:
Égész évre H. 5.-
Fél évre „ 2.50
Negyed évre „ 1.25
Egyes példány 10 fillérért kapható
SCHULCZ PAPIRÜZLETBEN

A nagy ítélet.

Most, ez a nagy világháború, ez a nagy ítélet, amikor emberek és nemzetek, kulturák és irányok, megméretnek és könnyűnek találtnak, vagy megméretnek és nem találtnak könnyűnek.

Hogy mi lesz a nagy mérés végső eredménye, azt ki tudná ma még belátni, nekünk magyaroknak azonban egy tekintetben még lehet az az elégtételünk, hogy bizonyos szempontból a mi országunk megméretett és nem találtatott könnyűnek.

Évtizedek óta folyik már a hirlapi csata, a politikai harc részben az osztálytagozódás, részben pedig a nemzetiségek ellen. A két harcot éppen a két szemben álló politikai irány intézte. Az, aki az osztálytagozódás ellen harcolt, pártolta a nemzetiségeket, és az, aki az osztálytagozódást támogatta, aki az osztálytagozódást vette fontosnak, az támogatta a nemzetiségeket.

E nagy háború nagy értékmérője lett a világnak. Mindenki a mérlegre kerül, és mi e mérlegen, ugyilátszik, nem kis sullyal estünk a latba.

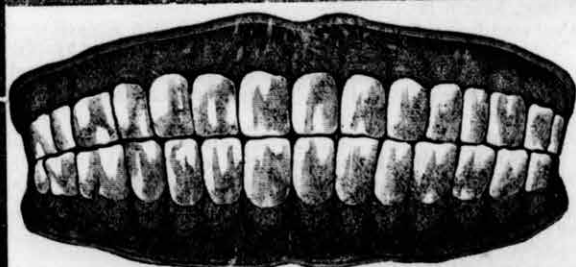
Ami az osztálytagozódást illeti, arról rövidesen kiderült, hogy csak békében van meg, amikor az emberek nem törődnek egyébbel, minthogy a maguk életstandardját, életnívóját minél magasabbra tudják vinni, hogy minél jobban el tudjanak válni a néptől, amelyben tulajdonképpen saját magukat, vagy ha nem a maguk, de az apjuk multját látják. A multtai pedig az emberek nem szeretnek törődni. A békeidőben mindenki arra törekedett, hogy minél többet keresen, esetleg másokkal szemben való kegyetlenség árán is, és arra törekedett, hogy pénzét és pénze hatalmát éreztesse mindenkivel, aki közelébe kerül.

Háboruban azonban, láttuk, az osztálytagozódás egy csapásra megszűnt. Igazzá vált az a régi-régi mondás — ha egy kicsit új formában is, — hogy a halál előtt nincs különbség. A szocialista munkás ember épp úgy meghal, mint az arisztokrata, Conrad fiát épp úgy eltalálja egy golyó, mint a legutolsó közlegényt. Itt mindenki egyenlő lett, itt nincs osztálytagozódás, csak emberek vannak. Ebben

a tekintetben tehát Magyarország nyugodtan nézhet a végső ítélet kimondása elé.

Ugyanilyen nyugodtan nézhetünk az elé a megméretés elé, amelybe nemzetiségi kérdéseink kerülnek. A nemzetiségekkel szemben elkövetünk sok hibát mi is, de elkövettek hibákat ők is. E hibák ki egyenlítődték, elsimultak a háború első szellőjére. Maga Tisza István mondta ujévi beszédében, hogy a nemzetiségek, csekély kivétellel, mind megmutatták, hogy valóban hívek maradnak a magyar állam-eszméhez. Legeklátásabb példa erre a románok viselkedése. A mi közvéleményünkben elterjedt az a teljesen téves nézet, hogy Romániához való viszonyunk nem jó és hogy a magyarországi románok is mozgolódnak. Mindkettő téves. Békében, jó viszonyban vagyunk Romániával és a magyarországi románok éppen a mult héten intéztek átiratot a román hivatalos körökhöz, hogy ők mindennemű küllelenséggel szemben kötelességüknek tartják, hogy hívek maradjanak a magyar hazához.

A nagy és sok éven át izgató

Reményi Frigyes, fogműterme LÉVÁN, Teleki-utca 2. Bakó-féle ház

Fogtömések aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével teljesen azonos porcellánból.

Fogkoronák, csaposfog hidak vagy egész fogsorok szájpadiás nélkül aranyból, platinból vagy porcellánból.

Fogkövek eltávolítása fogak fehéritések és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása.

nemzetiségi problémát is elintézte tehát a háboru. Minden ítélet elé, minden mérlegre kerül, már sok probléma méretett meg eddig is, és íme Magyarország két életbevágó problémája már megmértett és nem találatott könnyűnek.

A háboru és jövő köteleességünk.

Noha még teljes hévvel dul a háboru, előbb-utóbb mégis aktuális lesz a béke kérdése. A háboru nem más, mint a nemzetközi vagy mondjuk államközi egyensúly megzavarása, miként a szélvész és förgöteg a légrétegek egyensúlyának a megbomlása. S a most dúló háboru is annak a jele, hogy ezidőszent sajnós még nem rendelkezünk oly nemzetközi intézménnyel, mely az államok közötti egyensúlyt erőszak nélkül helyre tudná állítani. De azért a szociológiai tények vizsgálatából fakadó meggyőződés, hogy a mostani háboru is egy lépéssel előbbre fogja vinni a megoldását annak a problémának, mely a nemzetközi érdekösszeütközéseknek nemzetközi jog alapján, tehát fegyveres beavatkozás nélkül való kiegyenlítését könnyebben megvalósíthatóvá teszi.

Igy volt ez eddig minden háborunál s azért így kell ennek lennie, talán fokozottabb mértékben a mostani világháborunál is. A mindig nagyobb mértékben előrehaladó szövetkezés és a nemzetközi jogin-

tézmények fejlődése egy nem közvetlen, legtöbbszörre nem is szándékolt következménye, mintegy mellékterménye a háboruknak.

A modern szociológia az ő analógiáit különös előszeretettel — és bizonyos egyoldalúsággal — a primitív népek szokásából és életviszonyaiból szokta meríteni. S a háboru is, mint szociológiai jelenséget eszerint itéli meg.

Miből származik a háboru primitív törzseknel és mi annak az eredménye.

Tényleg az a permanens hadi állapot, mely a primitív népeknél nem tartozik a ritkaságok közé, vagy a gazdasági érdekekörök kollíziójából veszi eredetét vagy pedig a vendetta (vérbosszu) jellegével bír, amennyiben az egyik törzsnek tagja, vagy tagjai, megölték vagy kifosztották a másik törzs hozzátartozóit.

A legtöbb esetben ennek a megtorlandó igazságtalanságnak az oka szintén vesztéyztetett gazdasági érdekekből származik. A szükségétől indítva, valamely hatalmasabb ellenféltől régi helyéből kiszorítva, vagy a természetes szaporodás következtében egy másik törzs tovább menni vagy terjeszkedni óhajtván, a régebben ott lakó törzs területére lép, ott próbálja életmét vadászat vagy halászat által megszerezni. A régebben ottlakó törzs számára ez, egy modern amerikai kifejezést használva, undesirable immigration. Magánjogi intézmények híjában tehát rendszerint birokra kelnek. Az egyik a területét res nulliusnak tekinti, melyet ő is kihaszánálni kíván, a másik szerzett jogainak sérelmét félti és a

betolakodást erőszakkal eltávolítani iparkodik. Ha nem tudnak megegyezni, mert rendszerint egyik fél sem akar engedni, az erőnek vagyis háborúnak kell elődnie, kinek legyen joga azon a területen tovább is maradnia, vagy ott rendelkeznie.

Az erőviszonyok arányától függ, vajjon a gyengébb törzs teljesen megsemmisül, elmenekül-e, vagy az erősebbnek meghódol s mintegy beléje olvad; ha pedig csaknem egyenlők az erők, szövetségstársakká lesznek. Rendszerint csak a szomorú tapasztalatok viszik az embereket arra a belátásra, hogy a háborúságot és harcot csak szövetkezés és társulás által lehet elkerülni.

A mi rohamosan előretörtető technikai kulturánknak és mind nagyobb területeket behálózó kereskedelmünknek szüksége van egy magasabbrendű, az eddigi államilakulásokról kiterjedtebb „szervezeti keret.” S talán ez is egyik oka a most dúló háborúnak is. Miként a múlt század háborúi létrehozták az egyesült Németországot, az Unita Itáliát, miként az amerikai war of secession kialakította az Egyesült Államok erős egységét, így talán a mostani világharc is egy fejlettebb alakulatra fog vezetni.

Az 1866-iki háboru döntötte el azt, hogy a német egység kialakulásában Poroszországot illesse a vezető szerep, amely aztán már az 1870-iki háboruban előbbi ellenfeleinek egy jó részével közösen küzdött a franciák ellen a másik ellenfélnek, Auszria-Magyarországnak jóakaró semlegessége mellett. Az 1866-iki ellenfelek azonban a mostani küzdelem idejében let-

Anyai aggodalom.

— Finn eredetiből fordította és a Reviczky-Társaságban felolvasta FEKETE JÓZSEF. —

A Reviczky-Társaság háborus előadásai-ban megemlékezik nemzetünk minden barátjáról és ellenségéről. De egy nép neve mégis kimaradt a programból, mert kimaradt a harcoló felek névsorából is. Pedig ez a nép a mi legjobb, leghivebb barátunk és a legnagyobb ellenségünknek, az oroszoknak legötudatosabb ellensége. Ez a nép a mi gyászossorsu testvérünk, a finn nemzet. De ne higgyük, hogy e békés és némányelvű nép nincs velünk, nincs segítségünk. Öklöbbsorított keze, karja, a harag, elkeseredés és gyűlölet villámai saóró tekintete nagy orosz erőt tart lekötve. S ez a mozdulatlan és szótlan nemzet, vértanui szenvedéseket tűr el az orosz zsarnokságtól, mert győzelmeinken lelkesedni mer s az orosz elnyomulást aggódo lélekkel fogadja. Az Emden hősiességének magaslatánál is sok finn lapot szüntette be az orosz cenzural. Ugy gondoltam, hogy a R. T. estéin ró-luk se szabad megfedekezünk. Ró-luk való megemlékezésünk jeléül ezt a finom lelki rajzu novellát fordítottam Aino Kallas-nak, a híres finn írónőnek tollából.

*

Egy anya mingyárt az első nagy csata után értesítést kapott az ezredparancsnokságtól, hogy fia meghalt.

Nagyon megszokott és nagyon is hivataloshangú táviratban tudatták ezt vele. Úgy kezdődött, mint minden olyas tudósítás, amelyet egy közömbös idegen küld: „Szomorú köteleességem tudatni, hogy...” és így tovább.

A távirat után csak nem jött levél. Pedig az anya sokáig várta a bővebb értesítést. De végre lelett róla, gondolván, hogy fiának legkedvesebb bajtársai maguk is elesetek.

Egy nap, amikor rendes szokásaként — a maga vigasztalására a bibliát olvagatta, a következő mondat ötlött a szemébe: „És ne féljetelek azoktól, kik a testet ölnek meg, a lelket pedig nem ölhetik meg, hanem inkább féljetelek atól, aki a lelket vesztheti el.” (Máté, 10.28.) Mintha tör járta volna át a szívét, amikor ezeket a sorokat olvasta.

Ettől fogva egészen mássá lett anyai bánata: kelletlen fáulsággá, szürke szomorúsággá, amely, mint valami pók — hálót szőtt a lelke köré s ő nap-nap után csak gondolatainak ködében tévelygett.

Mi lett a fiával? Kit sirat ő voltaképen? Ráismerne-e fiára abban az emberben, aki elesett? Hisz tíz hosszú hónap alatt mi minden mehetett végbe fia lelkében?! Ha-

lála előtt nem vénítették-e aggyatánna lelkét a tapasztalatok? Nem hőreputette-e ki fenéig egy kortyal az élet poharát? Így bugyngattak föl lelkében az aggó kérdések.

Fia leveleit, amelyeket előbb, miként más háborús híreket is — mélyebb átgondolás nélkül olvasott — egyszerre megfoghatatlanoknak és kegyellennek találta.

„Tegnap kémjáraton voltunk; csak három embert veszítettünk.” Ez a szó: csak: úgy megrázta.

„A minap egy magaslat elfoglalásakor kétezer embert veszítettünk.” A levélben az elesettek iránt való sajnálatnak még csak nyoma sincs!

„A teste legyen a tiétek, nekem csak a lelkét adjátok vissza!” — mondta gyötrelmében.

„De hogy is válhatott ő egyszerre olyan kegyellenné, olyan lelkettenné?! Ó, aki azelőtt olyan nagyon szeretett mindent, ami nőtt és mozgott, mindent, ami élt és lehel.”

„Amikor még kis gyerek volt: a virág-házban esténként elbúcsúzott a virágoktól; erdőben jártunkban fenyőtobozt majszoló kis mókus hozott nekem s a vajvirág helyeszerű gömbjét nevelve fújta a szemembe!...”

„Nem bírom elviselni...” — mondta

tek csak igazán egybeforrasztva, midőn már nemcsak egymás mellett, hanem egy szólnán egybe elegyedve harcol német, osztrák és magyar.

A másik oldalon régi riválisok, mint orosz és angol, sőt az elmúlt évtized két leghevesebb ellenfele, akik addig a hadviselés dimenziójának első rekordját érték el, orosz és japán, egy táborban vannak.

A jövő problémája talán az lesz, megtalálni azt a tengert, amely körül a mostani ellenfelek is szorosabb nexusba lép-hessenek egymással. A tartós békét leginkább e problémának helyes megoldása biztosíthatná.

Ha a háború csak azt hozná magával, hogy a mappákat át kell javítani s hogy az egyik fél a másikkal hadi kárpótlást fizet — akkor ez az emberi életnek és magának az emberi méltóságnak szörnyű lebecsülése; és ha a háborúnak más eredménye nincs, akkor az emberi mehatombákat nem szabad a föld színén megtérni. Ha már folyani kell patakokban a sok embervérnek, ha a haza reményeinek százezrei legszebb korukban elpusztulnak, ennek a tömérdek áldozatnak és odaadásnak más gyümölcsöt is kell teremnie. Ideális javakat is kell hoznia, a jogállapot, népszabadság megszilárdítására kell szorgálnia.

Akik künn a csatamezőn fáradnak, szenvednek, nélkülöznek és vért ontanak, az áldozatot a haza javára felajánlják — min nekünk, kik itthon maradtunk, az a szent kötelességünk, örködjünk, elmélkedjünk, gondolkodjunk, beszéljünk, dolgozzunk, hogy ez az áldozat hiábavaló ne legyen.

az égfelé sóhajtv. „Istenem, adj nekem valami jelet, amelyből megtudjam, hogy én most is ugyanazt a régi, kedves gyereket siratom benne; máskülömben lerokad a lelkem a nagy bánat alatt.

Valamelyik nap egy csonkakezű katona állított be hozzám.

„Üdvözlöt hozok a fiától” — mondta. Az anya megremegett.

„Milyen volt ő? Az én fiam?”

„Csaták tüzeiben hős katona, pihenés-közben derék pajtás.”

„Mit tesz az: hős katona?” — kérdezte az anya halkán.

„Nem azt jelelti, hogy jól tud másokat megölni? Az utolsó szót csak molyogva mondta.

A katona nem hallotta, hát csak tovább beszélt.

„Egyszer a tulajdon két kezével három ellenséges fejet nyisszantott le; azt meg a saját szememmel láttam, hogy egy japánnak a koponyáját egyetlenegy csapással hasította szét.”

Az anya halálsápadtan ült és hallgatott.

„Egy éjszaka a hősök hőse volt. Tüzet raktunk, de nem volt elegendő fánk. Ő elvezetett bennünket a kínaiak temetőjébe. Ott a halottak ládákban ülnek. Mi nem

Félmunkát végeznek, ha hazánknak és az emberiségnek ideális javakat nem tudnak biztosítani.

Mikor nemzetünk hősei idegen földön fáradnak, szenvednek, véreznek, a magyar vitézség és lovagiasság híret jóbarát és ellenség által megbámulatják, mi, a szellemi munka emberei itthon nem lehetünk tétlenek. A statisztika azt mutatja, hogy a hősi halált haltak és sebesültek számában a magyarok százaléka a szövetséges hadak többi nemzetének arányszámát felülmulja, legyen résen a magyar szellemi munka is, hogy a mi hozzájárulásunkkal és érezhető közreműködésünkkel a mostani világháborúból szövetségi konstelláció kialakuljon, mely az áldásos világébkének és az általános kulturfejlődésnek biztosítéka lehet.

Minél nagyobb lesz a részünk ebben a szellemi munkában és küzdelemben, annál nagyobb sulya lesz hazánknak, nemzetünknek a jövő formációjában.

G. S.

Jegyzetek

Irtar: VESPER

Két naplótöredék

K. B. világi naplója

1914. márc. 26.

Az élet, — fi donc! Abszolute nem érdekel. Olyan, mint a citrom, — kifacsarni s azután eldobni való. A selymes meglátásoknak, alkonyati töprengéseknek, meg szépet látni tudásnak egyszerre vége van s jön a nagy szürkeség.

mertünk hozzájuk nyúlni. Ő a hullát kidobta s a ládát tűzfának hordta el.

„Hát ilyen volt ő?” — szölt az anya s aztán halgatott.

„Egyszer egy folyónál a lékhez mentünk vizért. Egy kisebb ellenséges csapat megtámadta a mieinket. Négykézláb mászva menekültek a többiek, de a fia meg egy másik ember hátra maradt, hogy megküzdjenek. A fia tarkón ragadott egy ellenséges katonát, a jégáldozat vizbe lökte, aztán a víz alányomta s úgy tartotta, míg lélek volt benne.”

Az anya egyre csak veszteg ült. Azt hitte, hogy az egész idő alatt kiáltott, csak a hangot nem hallotta. . . Igen, ben-sejében kiabált, kiáltott valami: „Nem akarom, nem akarom hallani! . . .

Az nem az én fiam . . . Adjátok vissza az én fiamat!”

„Maradt-e utána valami holmi?” — kérdezte az anya.

„Nem tudom; volt ugyan neki egy kínai kis csacsija; ennek a hátára rakta a cók-mókját. De hogy hová lett a holmija, igazán nem tudom.” Az anya most nézett először szembe a katonával.

„Hát a kínai kis csacsi? — hol van az most?”

Tegnap az Operában voltam s frakkom selyme fölő hajolt a páholyban Adrienne dekolált, fehér vállának. Vele la vége van. Sajnálattal s kissé megcsalódva kell magamban konstatálnom! szintén nem érdekel már. Hajában őserdők vak homályát tudtam fellelni, szeme gyémántszikrákat tüzködött melankóliám kiellenségére s mosolya egy nagy megújulás erejével halott réám. S most? A haja: haj, — a szeme: szem, — s mosolya: csupán mosoly.

S fent a színpadon Puccini. Szeliden lejtő melódiából lelkem tudat alatti tartalmát vettem ki nemrégén még. S most? Puccini sem érdekel már.

A Hungáriában voltam vacsorázni. A Veuve Cliquot kesernyessége keserű, — a fécán fehéren mosolygó melle száraz s még a francia kompót sem ad zamatot.

Nincsen semmi, — semmi sem jó, — semmi sem ér semmit.

És ha jön az éjjel s pyamámba bújva, ágyba térek, jön erősen s ragad magával neurasztóniám. Idegeim felszerkennek, élesek, mint cserkésző vadász szeme s minden rezdülésre ezerszeresen reagálnak.

Próbáljunk aludni. Jó éjszakát, — de amikor lstenem az éjszaka sem jó és semmi, de semmi!

K. B. tart. huszárhadnagy naplója

1914. dec. 28.

Kegyetlen hideg van és esik is. Átfúj a szél még a velőmön is, de ez nagyszerű. Friisnek érzem magam. A lövészárkokban bokáig érő vízben állok huszárajaimmal, — lovainkat ellőtték, most lövészárokból harcolunk. A golyók sziszegnek, a srappellek

„A nagy csata előtt való estén a tulajdon kezével lőtte agyon.”

Az anya szive erősen kezdett dobogni.

„Agyonlőtte? Hát miért?” „Az útközét előtt való estén erőt vett a fián a szomorúság. Azt mondta nekem: „Holnap rajtam a sor.” Aztán kapta a puskáját, a csacsihoz ment. Megsimogatta a szegénynek a fülét s így beszélgetett vele: „Miért maradtál te is itt hiába? Szüvedni? Hisz ha én nem leszek: éhezni fogsz és csak ostort kapsz. S erre agyonlőtte.”

„Csakugyan ezt tette?” — kérdezte az anya.

„Ezt, ezt; úgy volt az, ahogy elmondtam” — szölt a katona csodálkozva.

„Köszönöm” — hálálkodott az anya s megszorította a katonának éppen maradt kezét.

„Hát aztán miért örül ennek olyan nagyon?”

De az anya nem felelt, csak sirt. Régóta nem sirt ilyen megnyugodott szívvél.

vonyítanak, mint a veszett eb s hol az életük értéke nincs, újra érzem életem értékét.

Három hete nem borotválkoztam s nevetnem kell, ha visszagondolok, hogy szinte idegőrcsöt kaptam, ha nem voltam naponta simára borotválva és beotkolonyozva.

Most jön a jelentős írás, — másfél óra mulva támadás.

Ezt érdemes volt megélni. Ahogy a huszárok kirontottak a fedezékből és mentek előre, csak előre. Kaszált a hálál, rendeket vágott, de ennek a rohamnak ellentárállni nem lehet. S én is, — hol van idegeim petyhüdt ernyedtsége — ott rohantam legelől. Felkaptam egy puskát, — neki az oroszoknak. Jajgatás, — fogaknak csikorgatása, — csak előre. Megfordítani a puskát, közibe vágni, csak előre.

S végre fent voltunk a dombon. A fontos pozíciót elfoglaltuk. Jött a generális, megveregette a vállam, megdicséért.

De most már borzasztó fáradt vagyok, — éhes vagyok. A lögényem korított valahonnan egy darab szalonnát és fekete kenyéret. Fejedelmi lakoma lesz. Azután ledőlök a nedves szalmára és érzem nyugodtan, egészségesen, — jól fogok aludni!

A Reviczky-Társaság háborus estéje.

A Reviczky-Társaság szerdán délután ismét tartott háborus előadást. A hallgatóság az alkalommal is főként hölgyekből állt. Pedig ezek az előadások érdemesebbek arra, hogy a férfiak is meghallgassák.

Elsőnek dr. Karafiáth Márius olvasta föl A német hadsereg erejének forrásai című, mindvégig nagy figyelemmel hallgatott kiváló, értékes dolgozatát, melynek gondolatmenete ez:

A német nép világhatalmának, nagy harci készségének és — végleges győzelmének nagy útka Bismarcknak, a vaskancellárnak eme mondásában van: „Mi németek az Istenet féljük, mást senkit.” Ez az Istenben való mélyesleges bizodalom és ez a büszke nemzeti önbizalom reális érték, mert gyökerei a multból táplálkoznak, mert ez a hatalmas érzés az egész germán népet áthatja s mert alapja: az egész nép igazi értelmi és erkölcsi műveltsége.

A német nemzeti önbizalom és büszkeség ily naggyá való fejlődésében a faj tulajdonságokon kívül a politikai viszonyok és a kedvező művelődési föltételek a fő tényezők.

A németek nagy állami tagolódása, az önálló részeknek minden téren való nemes versengését idézte elő, amelynek a számtalan sok kulturális s önálló közép-pont kialakulása a legnagyobb eredménye.

Ez az állami tagoltságból eredő decentralizált kulturális versengés már a XVIII. században megkezdődött s idők multán a sok államban szertelagott németiség közös nemzeti öntudatát, a kialakult művelt polgári osztályt s ami a legfőbb — a német népműveltséget mutatta föl legszebb eredményeivel.

A német nép naggyá fejlődését Napoleon elnyomása gyorsította meg.

A nemzeti becsületen ejtett csorba kiköszörülését Fichte és Jahn kezdik előkészíteni. Fichte azzal, hogy reményt és bizalmat önt népébe, lelkesíti, a nemzeti nevelés által a nép erkölcsi ujjászületését követeli népétől, hogy az ily forrásokból támadó népakarat néphadseregeket indíthasson az elnyomó ellen. Jahn meg a német ifjuság testét edzi, acélozza, hogy ezáltal a honvédelemre előkészítse s egyuttal erkölcsi erőt is gyarapítsa s fejlessze, különösen a honíránt való kötelesség-érzet nevelésével. Munkájuk folytatói a diákegyesületek és tornászklubok lettek. Ily előkészületek után a biztos győzelem hitével vállalkozott a nagy leszámolásra 1870-ben. Győzelme a nemzeti büszkeség tetőfoka lett. De nem petyhüdt el. Sőt, oly fejlődésnek vált lendítő kerekévé, amely a világhatalmi vezérezerepre képesítette. 43 év alatt 27 millióval szaporodott népessége, hatalmássá lett ipara, kereskedelme, gyarmata s a német áldozatkészség folytán félelmetessé vált hadserege. Sőt amikor tapasztalták, hogy e nagy ipari, kereskedelmi és kulturális, városi élet a hadsereg emberanyagát senyveszti, a fegyverszolgáltatásra alkalmatlanok számát növeli, orvoságról csakhamar gondoskodtak. Ezt megint csak a nevelésben találták meg. II. Vilmos adta ki a jelzést: a véderőnek a nevelés utján való fejlesztését: az állampolgári és katonai célú testi nevelést. Ez a nevelés eredményezte, hogy még a szocialisták, az antimilitaristák is meghódoltak a nemzeti eszme előtt, hogy egy milliónál több önkéntese van a német hadseregnek; ennek a nevelésnek a nevelői a mostani világháború német hősiségének ragyogó példaképei.

A német nép büszke önbizalmának ezért van reális értéke. Ezután szépen fejtegeti a szerző a német lélek más erényeit is: vallásosságát, hűségét és igazságszeretetét.

Szövetségesünknek Istenben való mélyesleges bizalma legyen a mi példaképünk, büszke önbizalma pedig váljék a mi önbizalmunknak forrásává. Erősítse ezt az a tudat is, hogy „Németországgal egy csatasorban küzdve csak győzünk lehet.”

Az általános tetszéssel fogadott felolvasás után Holmann Ferenc szavalt a szépen Kiss Menyhértnek az éjig és a háborus vonatkozású versét. Majd F. József, a magyar- finn testvériség egy

ápolója, egy megható, kedves novellát nagy hatással olvasott föl, melyet ő fordított finnből. A novella szépségeit nagyban kiemelte a jó előadás is. Különbön vonal alatt közzöljük a novellát. A tartalmas est Jaross Margit ügyes szavalatával fejeződött be, Lenkei Henrik: Anyák ne sirjatok c. alkalmi költeményét adta elő.

HIREK.

Bucsu.

— Otthonmaradt diákpajtásainak. —

Az Isten veletek könnyelmű percek!
Az Isten veled te víg diákelet!
Távozom tőled, tán örökre. Megyek!
Hív hazám a sikra én is kilépek.

Tudom, hogy fájni fog érted a szívem;
— Emléked siromig őrzeni fogom, —
Tudom, hogy fáj a seb, mit talán kapok:
Nem fogják hallani panaszos jajom!

Taszítják, tapodják tört-zúzott testem;
Ki tudja, merre lesz jeltelen sirom?
Tudom, hogy mi vár rám és azért mégis
Elmegyek s jódolgom vissza nem sirom.

Az Isten veletek, szóvalan fiúk
Tinektek nem adott Isten oly kegyet:
Hazáért áldozni életet, mindent...
Az Isten veletek, bucsúzom, megyek.

Feledtek? Nem hiszem! Gondolom, néha,
Szavatok talán csak nékem is kijut!!
Emléktek siromig őrzem fogom...
... Az Isten veletek, szomorú fiúk!

Habrik István

Ezt a versikét a lévai önkéntes diákkatonának egyikük küldte be hozzánk Nyitarról.

Bars megye és az „Aranyat-vasért” akció.

Az Aranyat-vasért jelige alatt vármegyénkben eszközölt második gyűjtés eredményeként gyűrűmegváltás fejében felgyűlt értékeket vármegyénk főispánja, a gyűjtőbizottság elnöke mult év végén küldötte fel a központba. Az elszámolás szerint ez alkalommal 5 kg. 100 gr. sulyu arany és ezüst értékű tárgy és 304 K. készpénz szállított be. Hozzáadva ezt az első alkalommal eszközölt gyűjtés eredményéhez, kitűnik az elszámolásból, hogy a vármegye területén működő gyűjtőbizottság összesen 1710 K. készpénzt, 13 drb. különféle értékes arany- és ezüst tárgyat szállított be az Augusztai alap javára. Ez az elszámolás hazafias közönségünknek oly nagyfokú áldozatkészségéről tesz tanuságot, mely a központ vezetőségénél is méltó elismerést érdemelt ki, amit az egylet elnökének Keltz G. a főispánhoz intézett s alább egész részletekben közölt levele juttat kifejezésre.

Méltóságos Főispán Ur! Mult évi december 16-án 808 sz. a kelt b. írására vonatkozóan válnak van szerencsémek tisztelettel közölni, hogy az abban említett értéket átvettük, az értékek értékkönyvünk 476 t. a. bevezetettek. Midőn a Méltóságod jelentésében foglalt elszámolást tudomásul vesszük, a visszaküldött 627 drb. vasgyűrűt nyugtadjuk nem mulaszthatjuk el hogy méltóságodnak a mozgalom és jótékony cél érdekében kifejtett nemes igyekezetéért, buzgóságáért, pontosságáért kifejezzük hálás elismerésünket és meleg köszönetünket. Kérjük ezt az alispán urnak valamint mindazoknak a kik a valóban szép eredmény elérésében közreműködtek kifejezni és becses tudomásukra hozni. Fogadja kiváló tiszteletünk őszinte nyilvánítását. Budapest, 1915. Január 4. *Bernáth Géza v. b. t. t.*

A vármegyei gyűjtőbizottság a gyűjtés befejeztével ezután mond köszönetet mindazoknak, kik annak fényes és más nagyobb vármegyékét is felülmúló eredményéhez részint buzgó közreműködésükkel, részint pedig hazafias adományokkal hozzájárultak. Együttal pedig közli, hogy az adományozók nevei az első gyűjtést illetőleg „Az Újság” napilap 1914. okt. 11-én megjelent számában már közzétették, a második gyűjtésnél adakozók neveit pedig ugyanezen napilap legközelebbi vasárnapi száma fogja hozni.

— **Hősök kitüntetése.** Honvédezredünkben újból több tisztelet tüntetett ki a király az ellenség előtt tanúsított vitéz és eredményteljes magatartásuk elismeréséül. Formanek Lázár ezredes, ezredparancsnok, a hadidiszciplináris III. o. vaskorona rendet díjmentesen, Mihályi István százados, altorjai Csobóth Miklós, gárdonyi Nagy Imre és Ujjady Miklós főhadnagyok a hadidiszciplináris III. o. katonai érdemkeresztet nyerték el.

— **Bellán Sándor hadifogságban (?)** A lévai honvédszázalój egyik őrmestere levelezőlapon az írta egy lévai barátjának, hogy Bellán Sándor tartalékos hadnagy, Léva városi fogalmazó, a harctéren megsebesült és hadifogságba jutott. Az értéktárgyai a levélíró őrmesternél vannak s a veszteségi lajstromba is így vette őt fel, s mint írja, éppen most küldte fel a miniszteriumba. (A lev. lap bélyegzője dec. 27.) Ki tudja most már mi igaz az ellentétes hírekből, él-e vagy hal-e a derék Bellán Sándor?

— **Arany érdemkereszt a gazdászati tisztnek.** Ebben a háboruban sok csodás dolog történik ilyen az is, hogy hősökké lépnek elő olyan katonák, akikről békeidőben általános volt a nézet, hogy háború esetén nekik semmi közük sem lesz az ellenséghez. Ez okból aztán nem is tekintették őket egész katonáknak. Erre a nézetre alaposan rácáfolt *Szeibert Ferenc* főhadnagy is, a lévai honvédszázalój gazdászati tisztje, akinek a király az ellenség előtt tanúsított kiválóan kötelességű magatartása elismeréséül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta, a vitézségi érem szalgját.

— **Halálozás.** Id. *Galambos István*, tiszteletben álló lévai polgár, hosszú ideig volt városi képviselő és a ref. egyház presbitera, 85 éves korában elhunyt.

— **A tanügy fejlődése vármegyénkben.** Barsvármegye területén 5 évvel ezelőtt .09 elemi iskola volt 317 tanulóval, köztük 62 állami. 5 év alatt a szaporodás 28 iskola 59 tanítóval. Ez idő alatt 73 iskolai épület építetett fel újonnan, részint új, részben pedig régi iskolák elhelyezésére. Az összes tanítók száma 376, köztük 101 állami tanító. A megye oktatásügye élén *Tomesányi János* kir. tanfelügyelő áll. Ezek a számok ékesen beszélnek az ő körültekintő, buzgó, a népoktatást szíven viselő fáradozásáról.

— **A Reviczky-Társaság legközelebbi háborus fölolvasása** január 20-án, szerdán d. u. öt órakor lesz. Műsor: 1. Erdélyi József: Isten és a háború. Fölolvasa Karafiáth Mária dr. 2. Háborus zsoldár. (Vers.) Irta és fölolvasa Porubszky Géza. 3. A Hymnus. Irta és fölolvasa Hering János. 4. Sajó Sándor. Magyar katonák. (Vers.) Szavalja Zalai János.

— **Athelyezés.** Az igazságügyminiszter dr. *Török Emil* verebélyi kir. ajándékosbíró az aranyosmaróti törvényszékhez helyezte át.

— **A fiatalok érdekében.** *Króner Géza*, az aranyosmaróti törvényszéknél a fiatalok bírja akcióit indított a züllesnek kielített fiatalok megmentése érdekében. Ez az akció a legnagyobb jóakarattal és készséggel kell, hogy találkozzon. Az agilis bíró írásban fordul a társadalom tagjaihoz s felkéri őket arra, puhatojják ki, hogy működési területükön van-e 18 évnél fiatalabb oly fiú vagy lány, aki jelenlegi környezetében a testi vagy erkölcsi romlás és zülles veszélyének van kitéve a szülő vagy más nevelő, gađa hadbavonulása, nyomora, iszákossága stb. vagy magának a fiataloknak életmódja következtében. Ez esetben kéri a veszélyeztetett fiatalok nevét, lakhelyét és a veszély okát vele sürgősen közölni, hogy megmentése érdekében a hatóság intézkedéseket azonnal megtehesse.

— **Akinek hét fia vonult a harctérre.** Bizonyára az egész országban ritka ember *Glass Samu*, egy rituális mészárszék felügyelője Léván Ennek az embernek nem kevesebb, mint hét fia harcol a háborúban. Az az hogy már egygyel kevesebb, ez az egy ugyanis időközben orosz fogságba került. A hét testvér még az általános mozgósítás idején vonult be, kettő a tüzérekhez, egy a honvédséghez, a többi pedig a közös gyalogsághoz. A testvérek közül az egyiket vitézségéért egyszerre káplárré léptették elő a harctéren. Sebet ezideig még egyikük sem kapott, de bizonyára annál többet adott, azonban kettőtől már mintegy két hónap óta semmi hírt sem kaptak a szülők. A fehérhaju öreg *Glass Samu*, aki egymaga egyszerre ilyen csapat katonát rukkultatott ki a haza védelmére, államségély nélkül, ötven korona havi fizetéséből éldegél a feleségével és a még itthon levő négy gyermekével.

— **Sebesültek megvendégelése.** Garamszentbenedeken e hó 7-én este a vasuton keresztül utazó sebesült katonákat a község közönsége — mint nekünk írják — gazdagon megvendégelte.

— **Sebesült harcok Léván.** A gyógyultan eltávozó katonák helyébe újból mintegy száz sebesült harcok érkezett ide. A kórházban, a tanítóképzőben, a tödőbeteg-gondozóban és a rk. iskolában berendezett ideiglenes kórházakban nyertek elhelyezést. A jóságú közönség bizonyára ezeket is szeretettel keresi fel. Kiolvasott újságokat (magyar, német) tessék leadni a Schulz-féle papirkereskedésben, ahonnan sváivesen továbbítjuk a kórházakba. A gyűjtőszekrényt, sajnos a rakoncátlan gyerekek miatt nem állíthatjuk ki.

— **A belügyminiszter a vidéki városokért.** A belügyminiszternek az ideán hárommillió korona áll rendelkezésére a vidéki városok rendőrségének támogatására. Ebből az összegből már kétféle — mint a mult évben is — már kiutalt a miniszter, a fennmaradó egymillió mikénti felhasználása tekintetében azonban csak később fog határozni. Léva városa most is ötven koronát kapott a rendőrség fejlesztésére.

— **A fölmentésre javasolt népfelkelők bevonulása.** Kik tartoznak a behívó parancsnok eleget tenni és kik várhatják be fölmentésük iránt beadott kérvényük elintézését polgári alkalmaztatásukban azok közül a B. osztályú népfelkelők közül, akik a fölmentésüket kérelmezték és akiknek ebeli kérelmét az illetékes hatóságok partólólag terjesztették fel a hadügy-, illetőleg honvédelmi miniszterhez? — e kérdés körül olyan zavar urarkodik, hogy az érdekeltek sehogyan sem tudnak eligazodni. A zavarok és félreértések eloszlatása végett a kereskedelemügyi miniszter bizalmas rendeletet bocsájtott ki. Ebben a rendeletben azt mondja a miniszter, hogy a népfelkelési bemutató szemléken alkalmasoknak talált népfelkelők közül azok, akik olyan vállalatoknál vannak alkalmazva, amelyeket a hadügyminiszter, vagy a honvédelmi miniszter kijelölt és fölmentési javaslatok előterjesztésére utasított, a fölmentési javaslat elintézéséig a tényleges szolgálat alól egyelőre fölmentetnek tekintendők és polgári alkalmazásukban egyelőre megmaradhatnak. — A közérdekből fontos intézményeknél, vállalatoknál, üzemeknél alkalmazott és fölmentésre javaslatba hozott népfelkelőkre ez a kedvezmény nem terjed ki. Ezeknek be kell vonulniuk és a szolgálatban kell bevérvniük a fölmentési javaslat elintézéséig. Ide tartoznak az olyan katonai megrendelésre dolgozó vagy szállító vállalatok alkalmazottai is, akiket a hadügyminiszter, illetve a honvédelmi miniszter nem hívott föl a fölmentési javaslatok előterjesztésére.

— **Idegen pénzek a forgalomban** A Magyarországon levő hadifoglyok, amint az tudvalevő, igyekeztek eladni vagy becsereálni pénzeiket. Mostazután azt vehetjük észre, hogy némely egyének a bizonyára olcsón beszerzett orosz vagy szerb pénzt forgalomba hozzák. Hogy ez így van, bizonyítja az, hogy az utóbbi időben mindgyakrabban akadunk pénzünk között egy-egy idegen éremre, hiába gondolkozunk, hogy mikor kiáltal került hozzánk, nem találjuk aztán boszankodunk, bizonyára becsapott valaki. . .

— A Reviczky-Társaság választmánya a napokban ülést tartott *Köveskúti* Jenő elnökletével, a választmányi tagok élénk érdeklődése mellett. Ez alkalommal a választmány elhatározta, hogy *Kiss* Józsefet, a nagynevű költőt, akit a R. T. tiszteleti tagjává választott, felkéri székfoglalójának megtartására. Az elnök jelentést tett a társaság által létesített zenekiséről, mely a háború ellenére és megannyi, de még a megnyitás óta is jelentkeznek új tanulók, az iskola tehát szép jövőnek néz elébe. A választmány a hadbavonult három szakosztályi előadó teendőinek ellátásával *Fekete* Józsefet, lapuk főmunkatársát bízta meg, a szintén hadbavonult pénztáros helyettesítésére meg dr. *Laufer* Arthurt kérte fel. Határozatilag kimondta a választmány, hogy a háborús előadásokat hetenként szerdán délután pontosan öt órakor tartja meg, hogy azon a vidéki közönség is megjelenhessen s elhatározta azt is, hogy az előadásokon perselyt tesz ki a Vöröskereszt céljára szánt önkéntes adományok részére. Intézkedést tett, hogy a tagok az előadásokon egy állandó helyet biztosítsanak maguknak két korona lefektetése ellenében. (Az ülőhelyek tervezése Nyitrai és társa r. üzletében megtekinthető.) A nem tagok részére a belépődíjat egy koronában állapította meg.

— A vasékezők dívatja. Az Augustus-alap magyar iparosokkal, magyar iparművészek által tervezett vasékezőket gyártatott. Művészi kivitelű vaskarperecek, vasórák, vasmelltűk készülték, mindegyiken a történelmi jelentőségű, hazafias áldozatkészséget bizonyító jelleg: Pro Patria, mellette a háborús évszám: 1914—1915. A Gyorssegély Augustus-alap úgy határozott, hogy minden aranyékezőért — ha az adakozó kívánja — ugyanolyan vasékezőt ad. Történelmi példák bizonyítják, hogy egy jelszó korszakemet alakított át, egy dívat új társadalmi rendet teremtett. A vas-dívat is arra hivatott, hogy egyszerűséghez szoktasson, szorgalomra tanítson, takarékosságra neveljen, mert ezek a kizárólagos eszközei a nemzeti erőtújásnak. De a magasabb szemponton kívül a jelen céljait is szolgálja a mozgalom. Új pénzfórfort nyit meg a nyomor és a szenvedések enyhítésére. Tökét szolgáltat az itthon elhagyatottan élő családok megmentésére, melyek fentartói értünk véreznek a csatatéren és módot nyújt arra, hogy meleg ruhát küldhessünk a csatatérre, vitéz katonáinknak. Nagy nemzeti célok elérésében segíti a Augustus-alapot, az, aki „a Pro Patria” vasékezőket megszerzi és viseli.

— Körmozgás a sebesültekért. A körmozgásnyal Vöröskereszt-Egylet kórházában ezidőszent 105 sebesültet ápolnak. A kórház a siketnémák intézetének három emeletes épületében van elhelyezve. Akórház beteglétszámából tízet a város tart el. Azonkívül a város havi ezer koronával járul a helybeli Vöröskereszt-Egylet, illetve a kórház kiadásához. A kórház ügyvezető alelnöke *Váradai* Szigmond siketnémaintézet igazgató, orvosa pedig dr. *Sobo* Béla kincstári főorvos. Az önkéntes ápolónői gárda, élén az orvossal, a mostani nagy időknél megfelelő munkát végez. A Vöröskereszt-Egylet választmánya úgy karácsonykor, mint Szilveszterkor is, emlékezetes estét szerzett az itt épült sebesülteknek.

— A mezőgazdaság köréből. Az öt hét óta tartó esős időjárás a nagyszámú mezei egereket alaposan megriasztotta, a falvakba és városokba menekültek be. Érdekes jelenség, hogy az egerek eltakarodása után a patkányok nagy tömegben jelentek meg a szántóföldeken. Ha a tél nem pusztítja el őket, úgy alapos irtást kell rendezni köztük tavaszra. Az őszi vetések megjavultak, bár pótlásra nagy terület szorul, de ez a termésátlagot legfeljebb 1-2 métermátszával befolyásolhatja. Kívánatos, hogy gazdáink az idén nagyobb területeket szánjanak hüvelyesveteményeknek, mert ezeknek őriai kelendőségük lesz.

— Gyilkos cigányok a törvénytörés előtt. A középkorba illő romantikus dolgok színhelye volt a múlt év nyarán Léva városa. A vár alatt összevették az arra elvonuló Lakatos, Kolompár és Ráfael kőborcigány családjait. Fejszékekkel vasasvégű sátorokkal támadtak egymásra, egyrésze a várhegyre vonult fel, a másik része pedig ostromot rendezett ellenük, közben sokan hulltak a mélységbe. A csatának számos sebesültje s egy halotta is volt. A gyilkos cigányok fölött e hó 8—9-én tilt törvényt az igazságszolgáltatás. Halált okozó súlyos testi sértés büntetével vádolva hat cigány állott az aranyosmaróti törvénytörés előtt. Négy vádlottat bűnösnek mondott ki s Lakatos Kristóf Budát egy évi, Lakatos József Jofit, Lakatos Gyémántot és Lakatos Józsefet nyolc-nyolc havi börtönrre ítélte, beszámítva a hét havi vizsgálati fogságot. Az ítélet jogerős.

— A Lévai Apolló Mozgósizaház vasárnapi előadásain folytatja a nagy érdeklődést keltett háborús felvételek bemutatását. Most a kárpáti harcokból mutat be hét jól sikerült felvételt. Az A. klub című nagyhatású négy felvonásos dráma saiatén egyik szenzációja lesz a vasárnapi előadásoknak. A műsort pompás humoros felvételek egészítik ki, elfeledtetve kis időre minden gondot, bánatot.

— Beiratkozás az áll. tanítóképző gazdasági ismétlő iskolájába. Minthogy a vallás és közokt. miniszterium 1914. évi 145.085 sz. alatt elrendelte, hogy ahol ez megvalósítható, a gazdasági ismétlő iskolai tanítás nem kötelező formában megkezdessék; a tanítóképző intézeti igazgatóság közhírré teszi, hogy a gazdasági ismétlő iskolai beírások f. hó 17-én (vasárnap) d. e. 11-12-ig lesznek az áll. tanítóképző intézet helyiségében.

— A mészárosok áremelő szándéka. A lévai mészárosok bejelentették a városi tanácsnak, hogy az üszök és hasas tehének levágásának tilalma, továbbá a háború okozta nehéz beszerzési lehetőségek miatt a hus árát e hó 15-étől felemelik. A tanács a bejelentést nem vette tudomásul, hanem megbizta a főjegyzőt, szerezzen értesüléseket a szomszédos városokban érvényben levő árákról, az ügyet elintézés végett azután az alispánhoz terjesztik.

— Orosz fogságban. Heimann Mór lévai korcsmáros, akit családja halottnak hitt, Moszkvából levelet írt. Megsebesülve került orosz fogságba. Azt írja, hogy jól ápolják s gyógyulóban van.

— Az ellenség fegyvereit és felszereléseit tilos kiállítani. A belügyminiszternek tudomására jutott, hogy egyes kereskedők kirakataikban az ellenségtől zsákmányolt fegyvereket és felszerelési cikkeket kiállították. A miniszter leiratban felhívta a vármegyék alispánjait és a városok polgármestereit, hogy ezeket a tárgyakat sem a kirakatokban kiállítani, sem pedig egyébként forgalomba hozni nem szabad, hanem azokat a legközelebbi katonai parancsnoksághoz, vagy közigazgatási hatóságához kell beszoigáltatni.

— Anyakönyvi bejegyzések. *Születések:* Blacsuha Julianna Vincze, Glauber Béla Kleininger Regina Frída, Gombik János Pintér Irén Julianna Erzsébet, Tomek István Kamenecki Teréz Margit, Takács Samu Kempfner Aranka Márta, Valentik András Mihál Katalin Ilona, Tuzik Mária József. *Halálozások:* özv. Handel Bernát 84 é. agyköri végtelenség, özv. Boros József Ritz Mária 67 é. tüdőbetegség.

A közönség köréből.

József kir. herceg Szanatórium Egyesület.

A tudóbeteg gondosító-intézet kiegészítő kórházába újabbán következő szeretet adományok érkeztek: Hochberg Józsefné 2 dunyhahuzat, Tóth Teréz 1 pár flanel kapcsa, 2 pár érmelegítő, Maly Pálné 1 doboz tépés, M. F. 3 darab haskötő.

Léva, 1915 évi január hó 14.

Dr. Frommer Ignác.

Gazdák figyelmébe!

Mint a budapesti Mútrágya szövetkezet megbízottja, tisztelettel értesitem, hogy

Superfosfát, Amoniak, Thomassalak, Chilisalétrom,

nálam úgy vagonzásmra, mint kisebb mennyiségben ép oly árában szereshető be, mint a Mútrágya szövetkezetnél.

Fizetési feltételek: Készpénz fizetésnél 30% pénz engedm. vagy 6 havi időre, 6 hónapon tul a szokásos késedelmi kamattal.

Továbbá az összes takarmányok korpa, szárazszelet, olajpogácsa stb. úgy vagononként, mint kisebb mennyiségben a legolcsóbb árak mellett kapható.

Teljes tisztelettel

VERBOVSZKY JOACHIM

Léva, László-utca 8.

Schöller-kastélyal szemben.

Szenzációs műsor lesz a moziban!

MENETREND.

Érvényes az aranyosmaróti—garamkovácsi-i h. é. vasut megnyitása napjától.

Oda.				Garamkovácsi—Aranyosmarót				Vissza		
Sz. v.	Személyvonat			Állomások	Sz. v.	Vegyesvonat				
*7708	7702	7704	7706		7701	7711	7713			
III.	I., II. és III. osztály				I., II. és III. osztály					
—	—	525 ⁷⁰⁵	210	ind. Budapest nyugoti p. u. — ér.	200	855 ⁹⁴⁵	—			
—	510	1155 ¹²⁵⁰	418	" Párkány-Nána — — — — "	1107	610	1037			
455	809	1135	652	" Léva — — — — — "	843	318	818			
—	604	1225	525	ind. Garamberzencze — — — — ér.	1053	—	934			
550	840	254	767	ind. Garamkovács — — — — ér.	811	212	650			
×557	×846	×301	×803	Kovácsi mocsár — — — — —	×806	204	642			
617	906	321	823	Valkócz — — — — —	749	140	619			
627	916	331	833	Perlep — — — — —	738	123	603			
642	930	341	847	Petőtelep — — — — —	724	102	542			
650	938	354	855	érk. Aranyosmarót — — — — ind.	712	1240	520			
—	1146	614	1123	érk. Ersekujvár — — — — ind.	440	952	—			
—	140	94 ¹⁰ ⁹⁵	640	" Budapest nyugoti p. u. — — — — "	930	525 ⁷⁰⁵	—			
—	545	933	555	érk. Wien St. E. G. — — — — ind.	1105	—	—			

* A 7708. sz. v. csak minden hétfőn, illetve ha hétfőre ünnepnap esik, kedden, továbbá az aranyosmaróti országos vásárok napján közlekedik.

KOVÁCS SANDOR
cipőáruháza
LÉVA, Kossuth-tér.

Ajánlja dusan felszerelt
cipőraktárát.

Olcsó árak!
Nagy választék!

Legjobb minőségű
football-cipők.

Mértékszerinti osztály.

Használjunk ha-
disegélybélyeget

MODERN BUTOROK
Kárpitos és di-
szító munkák. Teljes lakberendezések
Weisz Ármin Cégvezető: Kohn Nathan
butorkészítőnél szerezhetők be
Zsarnóczán.

ZELEFON 12.

ZELEFON 12.

Tüzifa aprítva és hasáb, porosz-
kőszén és pirszén

rendeléseket elfogad és házhoz szállít

BRAUN JÓZSEF ÉS FIA.

Remek műsor a moziban.

HOLZMANN BÓDOG DIVATÁRUHAZA LÉVA.

Téli katonai felszerelési cikkek.

Szvaetter, teveször mellény. Jaeger és teveször ing és nadrág lábszárvédő, térd, has, ér, és talp melegítők.

Baránybőr mellények, hósapka, kötött és béleltbőrkecstyűk. — Teveször takaró. Gácsi pokróc. Óriási választék nyakkendőben.

Női divat cikkek mélyen leszállított áron.

Üzleti könyvek legnagyobb raktára.

NÉVJE GYEKI

SCHULCZ
LEVÉLPAPÍR
ÁRUHAZA
LÉVA

TELEFON 24.

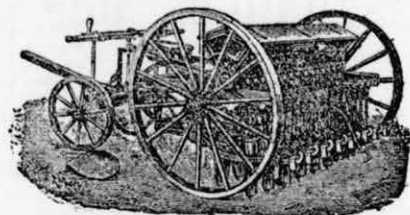

Könyvnyomda, és könyvkötészet.

Mezőgazdasági- és varrógépek legnagyobb raktára:

KNAPP DÁVIDNÁL, LÉVÁN.

Telefon
szám 33.

Hofherr és Schrantz
Mayfarth Ph. és Tsa.
Bächer & Melichar

gépeinek vezérképviselője.

Ganz-féle motorok
állandóan üzemben
láthatók

Működő jégsekrények. Világhírű Rapid láncoskutak.
Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban.

Schulcz Ignác könyvnyomdája, Léva.